

Деси Нуро

СМЕЛИ И РАЗЛИЧНИ

*Историята на
50 удивителни българки*

Издательство
РАКЕТА

Смели и различни
Историите на 50 удивителни българки
Деси Нико

© Деси Нико, автор

© Петя Димитрова – Леурер

Катя Зографова, научен редактор

© издателство „Ракета“

Издателство „Ракета“ е импринт на „БГкнига“ ЕАД.

ISBN: 978-619-229-042-9

Всички права са запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде използвана, копирана, сканирана или разпространявана в електронен вид без писменото разрешение на издателя.

Деси Нуро

СМЕЛИ И РАЗЛИЧНИ

*Историите на
50 удивителни българки*

София,
2020 г.

Защо тази книга е супер?

Защото в нея се разказва за приключенията на **МОМИЧЕТАТА** в българската история. За тях винаги се е говорило по-малко, а има много какво да се каже. Постиженията на жените и отношението към жените в едно общество винаги са белег за това колко е зряло въпросното общество.

Защото ще разберем, че в много случаи е прекрасно да **бъдеш РАЗЛИЧЕН**. Понякога светът има нужда да се промени към по-добро и точно различните хора успяват да направят тази промяна.

Защото ще разберем и какво наистина означава да **бъдеш СМЕЛ**. Не е задължително да участваш в опасни военни сражения и да излагаш на риск живота си. Смелостта е в това да се бориш, за да останеш себе си и да **бъдеш** полезен на хората по твоя си начин.

Ще се запознаем с 50 удивителни дами, които са живели в България, и всяка по своя си начин е била различна от голямото общество. Всяка е срещала трудности заради разликите си с обществото, но е била достатъчно смела, за да остане себе

си и да изпълни личната си мисия на този свят.
Това е толкова важно!

Тази книга е супер и защото в нея ще говорим най-много за ХУБАВОТО. Всеки човек си има тъмни и светли страни. Всеки е вършил и хубави неща, но и не чак толкова похвални. Това се отнася и за нашите 50 героини, разбира се. Аз обаче ще ти разказвам за хубавите неща. За тях повече си заслужава да се говори, нали?

Пригответи се! Започваме!

5 силни жени,
които ни вдъхновяват
да вярваме в красиви
неща,
да пазим сърцето си,
да не предаваме
себе си!

СРЕДНОВЕКОВНА ПРИКАЗКА

Десислава

-севастократорица -

Арабските принцеси имат тигри за домашни любимци. Момичетата от по-студените кралства обичат да си говорят със снежни човеци. Червенокосите русалки решат косите си с вилици. Може да се каже, че добре познаваме тайните на измислените принцеси. Но какво знаем за благородничките по нашите стари земи? Хайде да надникнем и в техния свят!

Имало едно време Второ българско царство. В него живеела хубава знатна девойка на име Десислава. Тя се омъжила за Калоян, братовчед на тогавашния български цар, и получила титлата севастократорица. Това било нещо като принцеса или княгиня. България била разделена на няколко области и всяка от тях си имала севастократор, който бил на второ място по важност след общия цар.

Десислава носела с гордост короната си. Помагала на Калоян да управлява град Средец и всички земи около него. За съжаление обаче, почти нищо за тази средновековна владетелка не е било записано. А и да е било записано, отдавна се е изгубило. Не е сигурно как Десислава обичала да прекарва дните си. Все пак имаме достатъчно информация за живота във Второто българско царство, така че можем да си представяме.

Вероятно нашата севастократорица често се е разхождала в каляска – любимо занимание на тогавашните богати българки. Може би редовно е седяла сред пъстроцветните мозайки в дома си и е предяла с хурка и вретено. По онова време от високопоставените дами също се очаквало да бъдат работливи и да владеят така наречените „чисто женски“ умения. Междувременно мъжете им

се забавлявали с лов, табла, шах и хазартни игри на зарове, в които залагали пълни кесии с пари. Особено много си падали и по боксови състезания.

Като севастократор, Калоян трябвало да участва и в бойните сражения на царството. Може би Десислава се е чувствала самотна без него на отрупаната с ароматни ястия трапеза. Може би със свито сърце е чакала новини от вестоносците. А може и да е намирала за скучен целия този дворцов живот. Защо да не допуснем, че също като много други принцеси по света, е мечтаела да се преоблече в евтини дрехи и да се присъедини към веселбите на простолудиего? По време на празници обикновените жители на Второто българско царство се отдавали на какви ли не зрелища: акробати, танцьори, певци, звероукротители и професионални борци, които се перчели наоколо, следвани от своите масажисти.

Можем още много да гадаем за характера и ежедневието на знатната българка. Със сигурност знаем едно:

Вярата и духовният живот били особено важни за Десислава.

Калоян и неговата съпруга поръчали да се разшири и изрисува по невидан дотогава начин Боянската църква в днешна София. Платили всичко това с личното си богатство. Често прекарвали времето си в параклис на втория етаж, построен специално за тях. За да могат севастократорите да остават на спокойствие; до параклиса се стигало само с интересна подвижна стълба.

„Ама че скучно! – може да каже някой. – Единственото, което знаем за Десислава, е как се усамотявала да се моли?!“. Само че няма нищо скучно в усамотяването. На интересния човек му е интересно и когато е сам. Такива моменти дори са особено ценни, защото можеш на тишина да разговаряш със сърцето си; да разбираш в какво вярва то и на какво се надява. Десислава използвала за това своя параклис. А ти какво правиш, когато искаш да те оставят на мира?

13. век

13. век

Любопитно:

- Не се знае кой точно бил тайнственият майстор на стенописите в Боянската църква. Цял свят обаче признава творенията му за неповторими шедеври на средновековното изкуство. Сред тях е и образът на светия, който следи с очи посетителя по време на обиколката му из целия храм. Боянският майстор нарисувал толкова красив портрет на Десислава, че тя завинаги се превърнала в символ за красотата на българките и важноста на жената в обществото и семейството от онова време.
- Личният параклис на Десислава и Калоян в Боянската църква е посветен на св. Пантелеймон. Той е закрилник на лекарите и акушерките. Затова съществува теория, че севастократорите са се молили най-вече за лечението на здравословен проблем в семейството.
- Скрита в дървена греда в стените на параклиса, е намерена добре запазена книга с църковни песни от 13. век. Вероятно книгата е принадлежала на Калоян и Десислава, но е била зазидана в стените един век по-късно, по време на османското нашествие.

Средец се е намирал на територията на сегашната ни столица София. Можеш да я намериш на картата в края на книгата и да запишеш до нея името на Десислава – там е бил нейният град. Боянската църква била построена в аристократична вилна зона извън града.